

Archeologie slunečního kultu

Jaromír Krejčí, Marie Peterková Hlouchová a Jiří Janák

Kurz poskytuje průřezový pohled na vývoj architektury i dalších aspektů hmotné a duchovní kultury starého Egypta spojených se slunečním kultem. Slunce hrálo v životě obyvatel starého Egypta zásadní roli, a proto mu věnovali velkou pozornost. Sluneční kult se tak stal jedním z nejdůležitějších fenoménů staroegyptské kultury, který ovlivňoval nejen podobu náboženských představ (ať již kosmogonických nebo posmrtných) a královské ideologie, ale i podobu sakrálních staveb a užitého umění. Jeho působení ovlivňoval i hospodářský a administrativní život země. Podstatnou součástí prokazování náboženské úcty bylo provádění rituálů, v tomto případě ke slunci a jeho jednotlivým projevům. Pravidelné kultovní obřady probíhaly na k tomu vyhrazených místech a měly jasně definovanou podobu. Cílem kurzu bude zkoumání myšlenkových a kultovních východisek slunečního kultu a jeho projevů v archeologickém materiálu, důležitý bude pohled na jeho odraz v architektuře sakrálních staveb.

Kurz bude ukončen zápočtem a bude probíhat on-line.

Témata kurzu

- Počátky slunečního kultu
- Héliopolis v proměnách věků
- Sluneční kult a královský úřad a jeho vliv na architekturu královských pyramidových komplexů Staré říše
- Sluneční chrámy Staré říše – architektura a archeologie
- Kultury v slunečních chrámech Staré říše
- Sluneční chrámy jako "zádušní" chrámy boha slunce
- Sluneční kult a *Texty pyramid*
- Sluneční kult v době imperiální
- Théby – kultovní krajina
- Sluneční kult a Achnatonova reforma
- Atonovy chrámy
- Slunce v podsvětí a ztotožnění zesnulého se slunečním bohem

Studijní literatura:

J. P. Allen, *Genesis in Egypt: the philosophy of ancient Egyptian creation accounts*, New Haven 1988.

J. P. Allen, *The ancient Egyptian pyramid texts. Second edition*, Atlanta: SBL Press 2015.

L. H. Lesko, *Ancient Egyptian Cosmogonies and Cosmology*, v: Shafer, B. E. (ed.), *Religion in Ancient Egypt*, London 1991.

S. Quirke, *The Cult of Ra. Sun-worship in Ancient Egypt*, London 2001.